

Meanderende Maas

Dijkversterking, rivierverruiming én gebiedsontwikkeling!

Ravenstein-Lith

De situatie

Tussen Ravenstein en Lith ligt een dijktraject van zo'n 25 km langs de Maas, dat versterkt moet worden. Ook wordt gekeken waar de Maas verruimd kan worden en hoe het gebied een impuls kan krijgen op economisch, toeristisch en cultuurhistorisch gebied. Het project, met de naam 'Meanderende Maas', richt zich op beide zijden van de Maas, tussen de A50 en de sluis bij Lith.

Aanleiding voor dit project is het nieuwe normeringsstelsel voor primaire waterkeringen, dat sinds 1 januari 2017 van kracht is. In deze normen wordt meer dan eerder rekening gehouden met de klimaatverandering en de gevolgen van een eventuele overstroming. Op basis daarvan heeft de dijk aan de Brabantse kant een relatief zwaardere bescherming gekregen. Omdat er een groot verschil is tussen de dijk, zoals die nu is, en de nieuwe norm, noemen we de veiligheidsopgave 'urgent'. De dijk aan de Gelderse zijde voldoet nu. Deze opgave is dan ook als niet-prioritair gemarkeerd.

Globole begrenzing plangebied Ravenstein-Lith

De opgave: dijkverbetering, ruimte voor de rivier én gebiedsontwikkeling!

Het dijktraject tussen Ravenstein en Lith (dijktraject 36-3) moet over een lengte van 25,5 km worden versterkt.

Als gevolg van klimaatverandering moet rekening gehouden worden met een veel hogere afvoer in de Maas (ca. 5000 m³/s), dit leidt tot een hogere waterstand van ca. 1 m. Om dit te kunnen keren, zal de dijk verhoogd moeten worden. Daarnaast zullen er maatregelen genomen moeten worden om 'piping' (water dat onder de dijk doorloopt en daardoor de dijk ondergraaft) tegen te gaan.

Uit het MIRT onderzoek is gebleken dat met rivierverruimingsmaatregelen een waterstandsdeling is te bereiken van 0.2 m. Hiervoor zijn maatregelen onderzocht op gebied van zomerbedverbreding, weerdverlaging, opengraven van eerder gedempte meanders en nevengeulen. De rivierverruimingsmaatregelen dragen bij aan het oplossen van het waterveiligheidsprobleem, maar daarnaast blijven versterkingsmaatregelen nodig om de waterkering te laten voldoen aan de geldende normen.

Ook is een aantal gebiedsontwikkelingen aangegeven die relatie hebben met de dijkversterking en/of de rivierverruimingsmaatregelen en die nader worden onderzocht in de Verkenningsfase. Voorbeelden hiervan zijn:

- Gebiedsuitwerking voor de 'Waarden van Oss'. Belangrijk onderdeel hierin is een verbetering van de toegang tot de multimodale binnenvaart van Oss, via aanpassing van de bestaande meanderbocht;
- Gebiedsuitwerking voor de 'Diedensche Uiterdijk' met daarin o.a. de weerdverlaging langs de Maas in samenhang met KRW-maatregelen
- Een strategie voor de bakenbomen die nu dicht langs de Maas staan. Hoe om te gaan met de bakenbomen die nu langs de gehele Maas staan?

Bewoners en andere belanghebbenden worden nadrukkelijk bij het project betrokken. De kennis, ervaring, ideeën en wensen van deze mensen worden benut om het project Meanderende Maas te verrijken en om draagvlak te krijgen. Hiervoor is een participatieproces ontworpen, waarbij de externe stakeholders via onder meer werkplaatsen input kunnen geven op het project.

De planning op hoofdlijnenverkenningfase

2017: onderzoek naar de ruimtelijke kwaliteiten van de regio

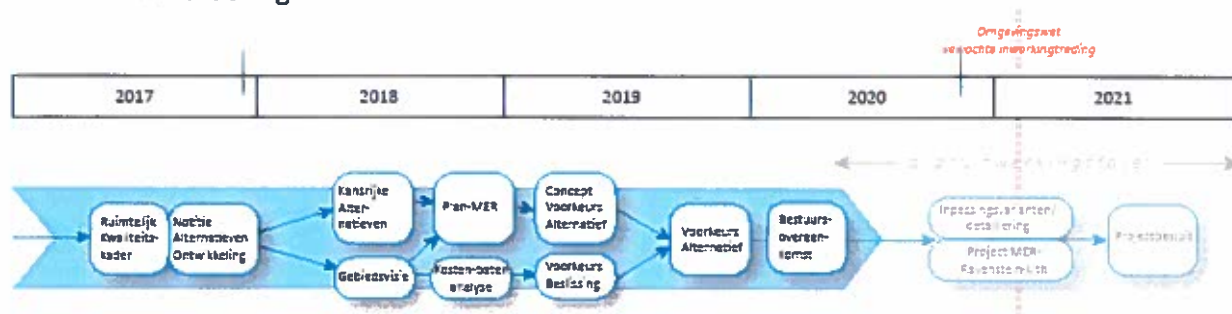
2018: onderzoek naar kansrijke alternatieven en opstellen gebiedsvisie

2019: ontwikkeling van een besluit over het integrale voorkeursalternatief (combinatie van dijkverbetering, rivierverruimingsmaatregelen en gebiedsmaatregelen)

planuitwerking

2020-2022: planuitwerking onder huidige wetgeving of onder de Omgevingswet?

vanaf 2023: uitvoering

Globale planning Ravenstein-Lith

De waterschappen Aa en Maas en Rivierenland, de provincies Noord-Brabant en Gelderland, gemeenten Oss, West Maas en Waal en Wijchen, Natuurmonumenten en het Ministerie van

Infrastructuur en Milieu/Rijkswaterstaat werken samen aan de Meanderende Maas. Deze partners werken nauw samen met het HWBP.

De Omgevingswet en de Meanderende Maas

Tot voor kort gingen we ervan uit dat de Omgevingswet medio 2019 in werking zou treden. Dit lijkt aanzienlijk later te worden: januari 2021. Dat betekent dat het Voorkeursalternatief (VKA) van het project Meanderende Maas onder de huidige wetgeving tot stand komt. De nieuwe wet zal waarschijnlijk voor de uitwerking van het plan wel van kracht zijn. Maar dit is onzeker. Onduidelijk is nu of de besluitvorming zal moeten voldoen aan de vereisten van de Waterwet of aan die van de Omgevingswet? Het project vraagt zich af hoe de voorbereidende planvorming het beste kan worden ingestoken.

1. Participatie in de verkenningsfase, vaststellen VKA.
Hoe kan je participatie en borging in het project zorgvuldig aanpakken in lijn met de OW, zodat het project na inwerkingtreding van de OW niet terug hoeft in procedure of proces?
2. Integraliteit: op dit moment ziet het project twee mogelijke scenario's voor zich voor de planuitwerking van het project.
Scenario 1: integrale besluitvorming (dijken, rivierverruiming en overige gebiedsopgaven)
Scenario 2: afzonderlijke besluiten : besluit tav waterkeringen & besluit tav rivierverruiming en overige gebiedsopgaven.
Het project heeft over de verschillende scenario's de volgende vragen:
  - a. Wat zijn de verschillen tussen planuitwerking onder de huidige wetgeving en onder de Omgevingswet? Wat zou er anders zijn als het project onder de Omgevingswet zou vallen?
  - b. Met welke aspecten kan en moet in de projectvoorbereiding rekening worden gehouden om voldoende te anticiperen op de Omgevingswet? Omdat onzeker is of het project onder de Omgevingswet gaat vallen en onduidelijk wat je als 'Omgevingswet proof' proces moet laten zien.
3. Reikwijdte: wie is bevoegd gezag bij de twee hiervoor beschreven scenario's onder de huidige wetgeving en onder de Omgevingswet?

